

Ledelsens beretning for 2017 på generalforsamlingen 14. marts 2018

Indledning

Indledningsvis vil jeg byde velkommen til vores generalforsamling her i Djurslands Bank.

I bestyrelsen har vi set frem til i aften, fordi vi her har mulighed for at fortælle jer om resultaterne af det arbejde, som vi har udført i 2017, og de tanker vi har for 2018.

Samfundsøkonomien

Jeg vil starte med at sætte rammen for at drive finansiel virksomhed – nemlig den overordnede udvikling i samfundsøkonomien, som direkte påvirker økonomi, regnskab og budgetter i Djurslands Bank.

2017 blev året, hvor Europa og Danmark endelig lagde finanskrisen bag sig. Ti år tog det. I 2017 rundede vi for første gang siden 2006 en økonomisk vækst på mere end 2% og den stigende vækst mærkes også på beskæftigelsen som yderligere forventes at blive rekordhøj i 2018.

Også ude i virksomhederne mærkes de positive tendenser i økonomien. Antallet af konkurser er faldet, og mange virksomheder kommer ud med gode regnskabsmæssige resultater. Landbruget har de seneste halvandet år oplevet stigende afregningspriser, hvilket efter en række smertefulde år for erhvervet – har gjort det acceptabelt at drive landbrug i 2017. Generelt ser virksomhederne mere positivt på fremtidens vækstmuligheder – og er igen begyndt at investere. Dog viser tallene, at det hos de virksomheder Djurslands Bank primært servicerer – nemlig de mindre og mellemstore virksomheder – stadig kniber med at øge investeringerne i for eksempel nye maskiner og ny teknologi, hvilket vi i banken også kan mærke på vores erhvervsudlån. Til gengæld viser tal fra Dansk Industri, at

investeringsaktiviteten i de store danske virksomheder på over 100 ansatte, er i rekord.

Alt i alt kan vi konstatere, at de økonomiske vilkår der omgiver os – både for privatkunder og erhvervskunder – har været meget gunstige i 2017.

Økonomien er fortsat understøttet af historisk lave renter, og der er udsigt til, at de korte renter vil forblive negative i den nærmeste fremtid.

Inden for sportens verden taler man om doping som et præstationsfremmende middel. Der er ingen tvivl om, at den førte pengepolitik med negativ rente – er en form for økonomisk doping. Og når man taler om doping, ved vi også, at der er risiko for negative bivirkninger. Det store spørgsmål er, hvor lang tid doping af økonomien vil fortsætte? Som sagt er den økonomiske vækst den højeste siden finanskrisen, virksomhederne har overskud og konsoliderer sig, og beskæftigelsen slår rekord. Alt sammen tegn på det, man normalt vil betegne som en økonomisk højkonjunktur. Og alligevel fortsætter centralbankerne med at fastholde den negative rente i et kunstigt lavt niveau. Forklaringen skal findes i, at det der styrer centralbankernes pengepolitik, er inflationsnøgletallet. Og her er målet, at man skal have en inflation på minimum 2%, inden målet er nået.

Det er ikke nogen hemmelighed, at negative renter udfordrer pengeinstitutternes forretningsmodel, og i og med at lavrentemiljøet kan fortsætte en årrække, skal vi naturligvis arbejde ihærdigt på at tilpasse vores forretning til forholdene. Det vender jeg tilbage til senere i beretningen.

Bankens resultater 2017

Vender vi os mod det mere nære – nemlig bankens økonomiske resultater, vil jeg gentage, hvad jeg har sagt tidligere: At bankens resultater er et spejl af den samfundsøkonomi, der omgiver os – på godt og ondt.

Bankens samlede overskud – eller resultat før skat – blev for regnskabsåret 2017 på 122,5 mio. kr. Et meget tilfredsstillende resultat, som er 31 mio. kr. højere end 2016 og samtidig det højeste resultat nogensinde i bankens historie.

Det ekstremt lave renteniveau og vores indlånsoverskud gør det som udgangspunkt svært at fastholde den nødvendige indtjening på den primære bankforretning.

Til gengæld betyder de bedre konjunkturer, at vi har nedskrevet mindre på vores udlån, og at vi har opnået en meget tilfredsstillende kursgevinst på vores fondsbeholdning.

Som det fremgår af årsrapporten, er bankens **tab og nedskrivninger på udlån** i 2017 opgjort til en *indtægt* på 17,2 mio. kr. Det er første gang siden 2007 – altså inden finanskrisen – at vi oplever denne situation.

Vi ser i disse år meget lave nedskrivninger på privatkunderne, og det er en naturlig konsekvens af den lave arbejdsløshed, den lave lånerente til boligfinansiering samt den generelt forbedrede situation på boligmarkedet med både stigende priser og flere hushandler.

På erhvervsområdet ser vi også en forbedret indtjening – båret af de bedre konjunkturer og den lave finansieringsrente.

Landbrugserhvervets driftsvilkår har i 2017 været fornuftige for svine- og mælkeproducenterne som følge af højere afregningspriser. Vi har i 2017

således haft en lavere tilgang af nye nedskrivninger på landbrugskunderne – på trods af, at flere landmænd fortsat er økonomisk pressede. Planteavlerne er fortsat påvirket af de kraftige nedbørsmængder - og for svine- og mælkeproducenterne er der desværre udsigt til, at afregningspriserne i løbet af 2018 og 2019 atter vil vende snuden den forkerte vej. Så udfordringerne for dansk landbrug er trods et godt år i 2017 – ikke afblæst.

Samlet set, er vi naturligvis glade for og stolte over, at vores nedskrivninger - over en bred kam falder, og vi tillader os på denne baggrund at konkludere, at vores forretningsmodel og kreditpolitik igen har vist sig at være sund og holdbar.

I øvrigt er det sidste gang, at vi aflægger regnskab efter de gamle nedskrivningsregler, der blev indført i 2005, og som under finanskrisen viste sig at være utilstrækkelige, fordi nedskrivninger i henhold til reglerne blev taget for sent og var for få.

Fra 1. januar i år har vi fået et nyt regelsæt, som betyder, at nedskrivningerne skal øges hurtigere end tidligere set i forhold til kundens økonomiske situation. Som det fremgår af årsrapporten, forventes overgangen til de nye regler at resultere i, at de akkumulerede nedskrivninger bliver forøget med ca. 32 millioner kr.

Stigningen i nedskrivningerne kommer dog ikke til at fremgå af vores resultatopgørelse i 2018, fordi der alene er tale om teknik og ændrede regnskabsprincipper. Kunderne har hverken fået det værre eller bedre.

Den anden meget positive post i regnskabet er **kursreguleringer** af bankens værdipapirbeholdning, som er realiseret med en flot og tilfredsstillende kursgevinst på 24,8 mio. kr. mod 19,7 mio. kr. i 2016 –

altså en stigning på 5,2 mio. kr. som primært kommer fra stigende aktiekurser i bankens beholdning af sektoraktier som eksempelvis DLR-Kredit.

Samlet forbedrer posterne **nedskrivning på udlån** og **kursreguleringer** således resultatet for 2017 med hele 43,2 mio. kr. i forhold til 2016. Det er særdeles flot, og en udvikling vi naturligvis kan glæde os over.

Bankens basisdrift og indtægter

Vender vi blikket mod bankens basisdrift – altså den almindelige bankdrift – kan vi se, at det har været et travlt år i banken. Kort sagt, har der været et rigtigt højt aktivitetsniveau. Og oven i dette, kommer der også mange nye kunder ind i banken.

Tilgangen af nye kunder har de seneste to år været på et markant højere niveau end de foregående år. Og selvom de nye filialer i Løgten-Skødstrup og Hinnerup naturligvis udgør en del af forklaringen, er det meget positivt at konstatere, at der over alt er en flot kundetilgang i alle bankens afdelinger.

Samlet har banken i 2017 fået 3.250 nye privatkunder og 325 nye erhvervskunder, så banken har nu i alt knap 46.000 privatkunder og 3.925 erhvervskunder.

Vi har i 2017 haft meget stor succes med at skabe nye kundekontakter. En meget vigtig kilde til nye kunder er dog fortsat, at vores nuværende kunder anbefaler Djurslands Bank til venner, bekendte og familie. Derfor er kundetilfredshed også et tema, som har meget høj prioritet i banken.

Vi har i lighed med de tidligere år også i 2017 deltaget i en stor landsdækkende undersøgelse af den generelle kundetilfredshed.

Bankens resultater er i den absolut bedste del af sektoren, men det får os ikke til at hvile på laurbærerne – vi stræber konstant efter at forbedre kundetilfredsheden og kundeoplevelsen.

Tilfredse kunder er den grundlæggende forudsætning for at drive en god bank og skabe fremtidig vækst i en verden, hvor konkurrencen bliver hårdere og skarpere – både fra de nuværende konkurrencer og nye digitale spillere på bankmarkedet.

Efter mange års manglende udlånsvækst i hele banksektoren – mærker vi nu også den økonomiske højkonjunkturs indvirkning på bankens udlån til private.

Udlånet til bolig og biler steg markant – og den samlede udlånsstigning til private blev i 2017 på 17% - et meget højere niveau end vi ellers har været vant til i årene efter finanskrisen. Bankens formidling af realkreditlån i Totalkredit er gennem 2017 steget med 14%, og vi har netop rundet en samlet realkreditportefølje på 10 mia. kr.

Som jeg nævnte i indledningen af beretningen, kniber det stadig med investeringslysten i de mindre og mellemstore virksomheder. Netop en kategori, som vi i Djurslands Bank har mange kunder i. Det er ikke fordi, at virksomhederne ikke skaber gode resultater. Det gør rigtig mange af dem – men pengene bliver – populært sagt – indsat på kassekreditte. Denne udvikling kan desværre også ses på bankens udlån til erhverv, da penge på kassekreditte nedbringer trækket og udlånet – og den udeblivende investeringslyst medfører færre nye anlægslån. Bankens udlån til erhverv er i 2017 således faldet med 3%.

Bankens samlede gennemsnitlige udlånsvækst for både privat og erhvervsområdet blev i 2017 på 6,7%, hvilket er meget tilfredsstillende efter flere år med meget lav eller negativ vækst i bankens udlån.

Trods en udlånsvækst på 6,7% stiger bankens nettorenteindtægter alene med 1,1% til 167 mio. kr.

En velkendt årsag til denne udvikling er det lave renteniveau, som blandt andet betyder, at vi også i 2017 har betalt en negativ rente på 0,65% for at placere overskudslikviditet i Nationalbanken. Denne regning har vi her i banken generelt valgt ikke at sende videre til vores kunder. Det er en beslutning, som lægger en naturlig bund under vores indlånsrenter, samtidig med at det faldende renteniveau presser vores udlånsrenter.

Herudover medfører en ualmindelig hård konkurrence om især de gode erhvervskunder også, at rentemarginalen bliver presset yderligere nedad.

Til at kompensere for de manglende renteindtægter, har banken haft et højt aktivitetsniveau på en række andre produktområder som f.eks. formidling af realkredit, pensions- og skadesforsikringer. Det høje aktivitetsniveau har medført, at bankens nettogebyr- og provisionsindtægter i 2017 blev på 136,5 mio. kr., en flot stigning på 4,8 mio. kr. i forhold til 2016.

Samlet steg bankens indtægter i 2017 således med 5 mio. eller 1,6%.

Det var indtægtssiden – eller "toplinjen", som det hedder i finansverdenen. Der er imidlertid også en omkostningsside - og her steg bankens samlede omkostninger med godt 17 mio. kr. – eller 8,2%.

Bankens omkostninger og tiltag

De væsentligste årsager skyldes stigninger i personaleudgifter på 4,4 mio. kr. samt ikke mindst stigende it-omkostninger med godt 8 mio. kr.

Herudover har vi i 2017 foretaget en ekstraordinær nedskrivning på 3,5 mio. kr. på den tilkøbte naboejendom i Risskov – og som nu vil blive rykket ned for at give plads til en udvidelse af bankens afdeling i Risskov til det dobbelte areal. Det bliver et projekt, som vil blive gennemført i 2018 – og som er meget påkrævet i forhold til den markante kundetilgang og vækst, vi har i Risskov området.

Samlet må vi erkende, at det lave renteniveaus negative indvirkning på renteindtjeningen – kombineret med omkostningsudviklingen til især personale og it – betyder at bankens basisindtjening løbende bliver udsat for et større pres.

Det er en ganske kendt udfordring for hele den finansielle sektor – og vi må også i Djurslands Bank forholde os til, hvordan vi skal håndtere udfordringen. På denne baggrund begyndte vi ultimo 2016 at sætte de første streger til et langsigtet strategiarbejde i banken, og vi skal her i 2018 nu for alvor i gang med at arbejde med de tiltag, som ligger i strategien frem mod 2025.

Strategiens hovedtemaer omhandler, hvordan banken - ud fra sin nuværende sunde forretningsmodel - både kan realisere en øget vækst og en mere effektiv drift.

For at øge det fremtidige indtjeningsgrundlag, vil banken i årene fremover vækste ved gradvist at udvide sit markedsområde med nye filialer. Banken har i dag en meget fintmasket filialstruktur med mange mindre filialer i forhold til andre banker, hvilket betyder, at banken som udgangspunkt er relativ omkostningstung. En forudsætning for at skabe råderum til

etablering af nye filialer er, at vi løbende optimerer bankens nuværende struktur og organisation.

Med henblik på at reducere bankens omkostninger har bankens ledelse derfor besluttet at sammenlægge filialerne i Ørsted og Allingåbro med afdelingen i Auning - samt ændre en række af bankens øvrige filialer til kassefrie filialer. Og for at skabe baggrund for yderligere fremtidig vækst, at etablere en ny filial i Randers i 2018.

I forhold til filialsammenlægningerne, kan jeg ikke undgå at bemærke, at antallet bankfilialer i Danmark er mere end halveret de seneste 10 år. I 2006 var der 2.000 filialer på landsplan, mens der i 2016 var 948. Alene sidste år forsvandt 56 filialer på landsplan – altså et fald på 5,6 procent i forhold til året før.

Lad os sige det med det samme. Det er ikke en ønskeopgave, hverken for direktionen, bestyrelsen, medarbejdere eller andre, når man sammenlægger filialer – og kunderne dermed føler, at de mister noget af den lokale nærhed, som banken står for. Men vi er desværre nødt til at forholde os til den økonomiske realitet. Afstanden fra Ørsted til Auning er 11 km. – og tager under et kvarter i bil og afstanden fra Allingåbro til Auning er endnu mindre. Og selv om vi godt er klar over, at det ikke alene er afstand og minutter, der er afgørende for ønsket om en bankfilial i en by, er det desværre nødvendigt. Og selv om omkostningsreduktionen er en væsentlig faktor, er der også andre argumenter, som spiller ind, når vi vælger at sammenlægge små filialer til større enheder.

Større krav til rådgivning og øget kompleksitet er også en del af forklaringen. Forretningsmodellen for Djurslands Bank er, at vi er en rådgivningsbank. Rådgivning kræver øgede kompetencer og højere grad af involvering af specialister, hvilket er svært at håndtere i en lille filial.

Efter sammenlægningen af filialerne i Ørsted og Allingåbro vil banken fortsat have 7 filialer på Djursland. Dermed er banken fortsat stærkt lokalt forankret.

Baggrunden for at ændre en række af bankens filialer til fremover at være kassefrie er, at det er blevet for omkostningstungt at opretholde en kassefunktion i forhold til det behov, der reelt er for servicering af kontanter. Nationalbanken har for nylig offentliggjort en rapport, hvor det fremgår, at hvor det i år 2000 var 55% af alle betalinger, der blev udført med kontanter, så er kontantbetalingernes andel faldet til kun 20% i 2016 – og det går fortsat nedad. I banken er antallet af kassetransaktioner alene fra 2016 til 2017 faldet med ca. 18%.

I takt med at kunderne flittigt øger brugen af dankort, kreditkort, Mobilepay og andre mobilbetalinger, når de skal betale i forretningerne, vil behovet for kontantbetalinger falde endnu mere markant i årene fremover. Fra 1. maj 2018 vil banken derfor alene tilbyde kasseekspedition i afdelingerne i Grenaa, Auning, Rønne og Risskov. De øvrige afdelinger udstyres med mønttæller og nye avancerede pengeautomater, som både kan betjene kunderne med ud- og indbetalinger af Danske kroner og Euro – stort set døgnet rundt.

Med de nævnte tiltag, er det målet at reducere bankens omkostningsudvikling i 2018 og fremover – også for at skabe det nødvendige råderum til investeringer i bankens fremtidige vækst.

Udbytte og kapital

Når vi opgør de samlede plusser og minusser i årsregnskabet for 2017, når vi som nævnt frem til, at banken for 2017 har opnået et rekordhøjt resultat på 122,5 mio. kr. Fratrækkes selskabsskatten på 24,4 mio. kr., ender vi med et overskud på 98,1 mio. kr.

Ved udgangen af 2017 er bankens kapitalprocent 18,9%, og dermed 7,1% procentpoint højere end det gældende kapitalkrav på 11,8%. Det er en ganske komfortabel overdækning i forhold til de gældende krav. Herudover er det overordentligt positivt, at bankens kapitalgrundlag udelukkende består af en reel egenkapital på nu godt 1 mia. kr.

Da vi samtidig kan fremvise et stort overskud, kan man forledes til at tro, at der vil være plads til, at vi kan udlodde en betydelig del af årets overskud ved at udbetale et højt udbytte. Men så enkelt er det ikke, for vores kapitalmæssige overdækning skal også ses i sammenhæng med de yderligere kapitalkrav, vi skal leve op til i de kommende år. I 2023 forventer vi at komme helt op på et kapitalkrav i størrelsesordenen 20-22%, hvilket betyder, at banken de kommende år har behov for at konsolidere sig yderligere med pæne overskud.

Finanstilsynets direktør, Jesper Berg, har derfor også ved flere lejligheder advaret bankerne mod at udbetale for høje udbytter – men i stedet sørge for at bruge de gode år til at konsolidere sig mod senere kriser i samfundsøkonomien.

Disse forhold er årsagen til, at vi i bestyrelsen har valgt at ændre bankens udbyttepolitik, således vi ikke fremover har som mål at udlodde minimum 25% af årets nettooverskud i udbytte, men vil vurdere udbyttets aktuelle størrelse i forhold til bankens evne til at leve op til de kommende års kapitalkrav.

Lars Møller Kristensen vil senere præsentere bestyrelsens forslag til årets udbytte, men lad mig allerede afsløre, at bestyrelsen anbefaler et udbytte på i alt 18,9 mio. kr. som svarer til 19,3% af bankens nettooverskud.

Med Djurslands Banks flotte resultat for 2017 og bankens nuværende soliditet, er det bestyrelsens overbevisning, at det foreslåede udbytte både er attraktivt for aktionærene og forsvarligt for banken.

Når jeg er ved omtalen af øgede kapitalmæssige krav til bankerne, vil jeg også gerne nævne, at både de formelle og reelle krav til et pengeinstituts bestyrelse er øget betydeligt siden finanskrisen i 2008. De øgede krav medfører, at bestyrelsesarbejdet er blevet væsentligt mere omfangsrigt og komplekst.

Ledelsesmæssige forhold

I 2017 har vi således afholdt 15 bestyrelsesmøder og hertil skal lægges, at forberedelsen til hvert møde er øget betragteligt.

Herudover deltager bestyrelsens medlemmer i de nedsatte bestyrelsesudvalg. I Djurslands Bank har vi i bestyrelsen etableret et revisionsudvalg, risikoudvalg og et nominerings- og aflønningsudvalg. I disse udvalg afholdes der ligeledes jævnligt møder 2-3 gange hen over året.

Nu, når jeg er ved bestyrelsens arbejde, er det også på sin plads at informere lidt om aflønning af bestyrelsen og direktionen. Ja, det er faktisk et direkte lovkrav, at jeg gør det.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det samlede honorar til bestyrelsens 9 medlemmer i 2017 udgjorde 1.172 tkr. Honoraret fastsættes af bankens repræsentantskab og reguleres årligt alene med den overenskomst-mæssige lønstigning i Finanssektorens standardoverenskomst.

Jeg skal også oplyse, at direktionens samlede aflønning og pensionsbidrag i 2017 var på i alt 2.555 tkr. som det fremgår specifikt af årsrapportens note 6.

Som det fremgår af bankens lønpolitik, aflønnes direktionen med en fast løn samt et pensionsbidrag efter en individuel kontrakt. Direktionen – og i øvrigt alle bankens ansatte – har ingen incitamentsafhængige løndelev eller bonusordninger. Direktionens løn revurderes periodisk af bestyrelsen og reguleres årligt på baggrund af lønstigningen i finanssektorens standardoverenskomst.

Jeg kan i øvrigt nævne, at bankens lønpolitik generelt er meget konservativ og forsigtig og samtidig henvise til, at bankens lønpolitik er nærmere beskrevet på bankens hjemmeside og vil blive fremlagt til godkendelse senere på generalforsamlingens dagsorden.

Forventninger til 2018

Jeg vil i min beretning afslutningsvis fortælle lidt om bankens forventninger til 2018.

Som jeg tidligere nævnte, har omkostningsreduktioner og effektiviseringer også til formål at skabe råderum for investeringer i fremtidig vækst.

Ledelsen har som led i sin fremtidige vækststrategi besluttet, at banken i 2018 etablerer en ny filial i Randers. Det har gennem mange år været et ønske, særligt fra området i den nordlige del af Djursland, at banken også var at finde i den naturlige hovedby for dette område. Banken har da også allerede mange kunder – over 1.200 privat- og erhvervskunder, som er bosat i Randers.

I øvrigt er overskrifterne for vores forventninger til 2018,

- En udlånsvækst på 8,6%
- En fortsat lavere rentemarginal på grund af den lave markedrente.
- En fortsat høj kundetilgang
- Et højt aktivitetsniveau på boligområdet
- Fastholde det høje aktivitetsniveau indenfor kapitalforvaltning - men som følge af MiFID II med en lavere provisionsindtjening på ca. 5 mio. kr.
- Et fortsat højt aktivitetsniveau på pensions- og forsikringsområdet.
- Og endelig en samlet omkostningsvækst på 4,8%

På omkostningssiden viser 2018 således fortsat en stigningstakt, som er i overkanten. Årsagen er til dels, at de planlagte ændringer med filialsammenlægning og kassefrie filialer først får fuld økonomisk effekt i 2019. Herudover er der indsat et aconto etableringsbudget for Randers afdeling på 2 mio. kr. – som vil blive aktuel, alt efter tidspunktet for den endelige etableringsplan for afdelingen.

Nedskrivninger og tab på udlån forventes på et mere normalt niveau end realiseret i 2017. Altså en udgift i stedet for en indtægt. For 2018 budgetterer vi med et niveau på 0,3% - svarende til 20 mio. kr.

Ud fra bankens gennemførte budgettering for 2018, forventer banken at realisere et resultat før skat i niveauet 60 – 75 mio. kr. – svarende til en egenkapitalforretning før skat mellem 6,0% og 7,5%. Bankens ledelse finder en egenkapitalforrentning på dette niveau for tilfredsstillende i det nuværende 0-rente-miljø.

Djurslands Bank har gennem mange år leveret både stabile og flotte regnskabsresultater – og det agter vi med de planlagte aktiviteter for 2018 at fortsætte med.

Tak for en god indsats

Med disse ord vil jeg gerne takke bankens kunder, samarbejdspartnere og jer aktionærer for samarbejdet i det forløbne år.

Bankens gode resultat er som sagt understøttet af den positive udvikling i samfundsøkonomien. Men det skal dog ikke misforstås i retning af, at de gode resultater kommer af sig selv. Det gør de absolut ikke.

Jeg kan love, at der er blevet arbejdet hårdt af engagerede medarbejdere og ledere i alle bankens enheder for at skabe de flotte resultater. Konkurrencen er benhård – og bankerne står på nakken af hinanden for at byde sig til over for kunderne. Så stor tak for indsatsen til alle.

Tak.